

ACC. N:R M. 12465:1.

Lista 89. Möbelmåleri.

Att verkställa någon inventering av äldre sydsvenskt möbelmåleri i trakten kan jag tyvärr ej åtaga. ^{mij.} Målade möbler finnas på så gott som varje äldre gård i Göinge. Den största och med rococoornamentrikast dekorerade kista, jag sett, köpte jag omkring 1900 på en auktion i Ballingslöv för kr. 2. Locket var inuti fullsatt med s.k. kistebrev. På grund av bristande utrymme såldes den under första kriget till Vilhelm Olssons antikvitetsaffär i Kristianstad för c:a 200 kr. Av äldre skånska möbler har jag nu endast kvar ett hörnskap av ek med rococoornament och årtalet 1795. Färgen brun. Ornamenten i vitt och grönt. Vidare ett blågrönt väggskåp med blomdekor och ett s.k. drängaskåp blågrönt med listerna i rött, utan dekor. Samtliga med dubbla initialer. Årtalen 1820 resp. 1800. Dessutom ett golvur, s.k. Bornholmsur med blytavla och en liten messingstrilla för inställning av slagverk. Övermålat i blågrön färg. Den ursprungliga färgen antagligen brun. En del skätteträ av olika format med initialer, årtal och blomdekor. Fästmanspresenter. (Fastän ej hörande till skånskt

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lup. 89
1.

ACC. N:R

M. 12465:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

måleri ett rikt dekorerat, antagligen värdefullt, hörnskåp från Värmlands finnskogar, av intendenten Keyland vid Nordiska Museet daterat till slutet av 1600:talet).

Kistorna i trakten hade olika typer. Omålade s.k. bingar med flata lock för förvaring av spannmål och andra varor, samt klädkistor med kupiga lock och s.k. lädeka. Varje barn i gårdarna fick på 1800 L880/talet och tidigare en sådan målad kista med järnbeslag. Dessa hamrades över de trä- eller järnspikar med kullriga huvud som användes vid hopfogningen - kisteknagga. I dessa kistor samlades barnens hemgift av linne, sängkläder o.d. Pigorna i gårdarna hade sina tillhörigheter förvarade i en kista. På 90:talet började denna utbytas mot byrå, senare av koffert. Även drängarna hade sina tillhörigheter förvarade i en kista. Jag har ännu kvar fars "drängakista", målad i blågrönt med en större blomsterkrans på framsidan omkring nyckeln.

I gårdarna fanns vanligen väggfasta bänkar och i hörnet, där dessa möttes vid husfaderns plats vid det långa matbordet ett hörnskåp där brännvinsflaska o.d. förvarades. Den vanliga färgen på möblerna

2.

ACC. N:R M. 12465:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

här i trakten synes ha varit blågrönt, men även brunt med s.k. knytnävsfärg och utan blomornament förekom. På möblerna omkr. 1800 och tidigare torde rococoornamenten dominerat, sedan blom-motiv med tulpaner och andra blommor. Kunniga målare kunde stilisera rankorna på ett synnerligen effektivt sätt. Jag ber om ursäkt för de knapphändiga upplysningarna. För närvarande är min tid strängt upptagen med brådskande arbeten, och har jag därför ej kunnat ägna frågelistorna den uppmärksamhet, som varit önskvärd.

*
3